

LÀM THEO LỜI DẠY CỦA NGƯỜI

Vào cuối năm 1964, tại Hợp tác xã Lỗ Khê, huyện Đông Anh (Hà Nội) xuất hiện một phong trào sôi nổi và độc đáo. Đó là cuộc vận động toàn thể nhân dân tích cực tham gia phong trào “Cần - kiệm xây dựng hợp tác xã”. Phong trào này độc đáo vì mỗi gia đình, mỗi cá nhân đều lên kế hoạch cụ thể về chi tiêu. Cả hợp tác xã chỉ có 240 đồng tiền vốn, làm thế nào đây?. Chi bộ hợp và quyết định dựa vào dân để vay vốn, chứ không ỷ lại Nhà nước. Các Đảng viên phân công nhau về từng tổ để vận động bà con. Các đoàn viên bàn nhau bỏ những việc chi tiêu chưa cần thiết để góp cho hợp tác xã, thậm chí có vài người còn hoãn đám cưới... nhiều cô gái còn bỏ vốn riêng ra góp. Noi gương người lớn, các em thiếu nhi cũng rủ nhau đi bắt cua, hái rau, bán gà, vịt do mình tặng gia để hưởng ứng phong trào. Riêng các cụ già cũng xung phong đi đầu đóng được 400 đồng cho xã.

Cuộc vận động tiết kiệm này đã mang lại số vốn “không lỗ” là 15.000 đồng so với 240 đồng khởi điểm. Với số tiền vận động tiết kiệm, xã đã mua được 10 con trâu, 350 con lợn giống và 3.000 đồng giống khoai tây thời vụ; công trình thủy lợi được hoàn thành trong vòng 5 tháng (chứ không phải là 3 năm); biến 200 mẫu (chứ không phải là 48 mẫu) canh tác một vụ thành 2 vụ... Nhưng quan trọng hơn là Lỗ Khê đã nêu một tấm gương điển hình cho cả nước về phong trào tiết kiệm, từng người dân bằng sức của mình đều có thể tích tiểu thành đại, góp gió thành bão cùng nhau chung sức xây nên “đại công trường xã hội chủ nghĩa” - thế giới mới cho những người áo vải...

Ngày 18/1/1964, trên báo Nhân Dân, Hồ Chủ tịch đã trang trọng viết một bài báo có tên là “Gương tốt của thanh niên Lỗ Khê. Tết vui và tiết kiệm”, ca ngợi phong trào của nhân dân trong xã. Bài báo được ký dưới bút danh “Trần Lực”, là bút danh hay dùng của Bác. Hồ Chủ tịch đã đánh

giá cao sáng kiến của nhân dân Lỗ Khê và mong muốn cả nước noi theo tinh thần đó. Người viết rằng: “Những việc tốt mà thanh niên Lỗ Khê làm được, thì chắc thanh niên các nơi khác làm được, và mọi công dân chúng ta làm được...”. Bài báo có đoạn viết: “Dưới sự lãnh đạo của chi bộ Đảng, xã Lỗ Khê (ngoại thành Hà Nội) đã đặt kế hoạch làm cho Tết năm nay tươi vui và tiết kiệm. Các chi đoàn Hà Nội và nhiều tỉnh khác như Hải Phòng, Sơn Tây, Nghĩa Lộ, Thái Nguyên... đều hăng hái nhận thi đua với Lỗ Khê (...) Hoan hô sáng kiến tốt của thanh niên! Chúng ta - những người cha mẹ, cô bác - cũng cần phải thiết thực ủng hộ phong trào đó... Vì sao thanh niên Lỗ Khê là người để xướng phong trào tiết kiệm này? Bởi vì họ có kinh nghiệm mới mẻ và thiết thực...”. Trong bài báo, Hồ Chủ tịch đã nêu lên những khó khăn của làng quê Lỗ Khê, cách khắc phục và những thành tựu đạt được của nhân dân trong xã. Hồ Chủ tịch gửi đến nhân dân trong xã lời khen ngợi và chúc mừng.

Tuy nhiên tình cảm của Bác dành cho người dân Lỗ Khê không chỉ dừng lại ở trên mặt báo. Một món quà bất ngờ đến với người dân nơi đây nhân dịp Xuân Giáp Thìn. Hai tuần sau khi bài báo ra đời, Lỗ Khê đón Tết trong một không khí

ấm áp, vui mừng, hứng khởi của người dân trước những thành tựu nông nghiệp vừa đạt được. Mông mốt, vừa hứng sáng, bỗng từ phía nhà bà Nga ở đầu làng có tiếng reo: “B...á...c về! Bác... Hồ...về!”. Cái tin Hồ Chủ tịch về thoán cái được cả làng biết đến bởi những tiếng reo hò náo nức. Tất cả xã viên, từng nhà đều đổ xô ra đường đón Bác.

Thật kỳ diệu, Bác Hồ với chiếc áo ka-ki quen thuộc, đôi mắt rất sáng, chòm râu hiền từ, đội chiếc mũ vải mùa đông, chậm rãi đi bộ trong làng. Nông dân Lỗ Khê cuốn cuộn như một con sông lớn theo chân Người. Vang vang tiếng hò: Hoan hô Bác về! Hoan hô Bác về!

Bác đi thăm một số gia đình, mừng tuổi các cụ, các cháu rồi mời toàn thể xã viên cùng Bác ra sân đình, để Người chúc tết và nói chuyện. Hàng nghìn đôi mắt chăm chú hướng về phía Hồ Chủ tịch như nuốt lấy từng lời của Người. Bác chào hỏi thăm sức khỏe của các cụ rồi nói:

- Các cụ, các cô, chú, các cháu có biết vì sao Bác về đây không?

- Thưa Bác, có ạ! Vì xã thực hành tiết kiệm ạ.

- Thế tiết kiệm là gì?

- Thưa Bác, là không lãng phí ạ!

Bác Hồ cười vui rồi nói:

- Bà con Lỗ Khê ta thực hành cần kiệm như vậy là tốt. Cần là xã viên bỏ nhiều công sức ra để làm thủy lợi, khoanh vùng chống úng, cấy tăng vụ, thâm canh tăng năng suất, có nhiều lương thực vừa nâng cao đời sống, vừa đóng góp đầy đủ cho nhà nước, chi viện cho miền Nam. Kiệm là chống lãng phí trong ăn tiêu, để dành vốn cho sản xuất, xây dựng hợp tác xã. Có tiết kiệm thì đời sống mới cao lên được, mới đóng góp cho miền Nam được

nhiều hơn. Đồng bào có đồng ý thế không?

- Thưa Bác, có ạ!

Bác nhắc nhở nhân dân: Ở hợp tác xã ta năng suất chưa cao vì thủy lợi làm chưa tốt, việc đắp đê khoanh vùng không nên kéo dài, phải dứt điểm trong 6 tháng nữa, chăn nuôi chưa tốt. Bác vào làng thấy còn ít lợn và lợn rất nhỏ. Phải chăn nuôi nhiều hơn, tốt hơn. Trồng cây còn kém, phải tích cực hưởng ứng Tết trồng cây làm cho làng xóm xanh tươi, mát mẻ. Trong trồng trọt, vẫn độc canh cây lúa, như thế chưa tốt. Nên trồng thêm

hoa màu, chế biến màu. Những việc ấy bà con có làm được không?

Mọi người cùng đáp:

- Thưa Bác, làm được ạ!

Bác chỉ hai câu thơ kẻ trên tường đình và khen hay: “Đón xuân mở hội làm giàu. Mừng xuân cần kiệm lúa màu tốt tươi”.

Bác Hồ hỏi tiếp:

- Năm nay đồng bào ăn Tết tiết kiệm nhưng có vui không?

- Thưa Bác, vui lắm ạ!

Bác cười chúc đồng bào ăn Tết thật vui rồi đề nghị tất cả cùng hát bài Kết đoàn. Bác gơ tay bắt nhịp, từ sân đình, tiếng hát của hàng trăm trái tim bốc lên vang động làm không khí ấm lại, xua tan giá rét. Mùa xuân đang về. Làng xóm Lỗ Khê chưa bao giờ có một mùa xuân vui như thế...

>> NGUYỄN THIÊN VIỆT
(Theo lời kể của nhà văn Sơn Tùng)